

e-ISSN: 2630-6417

International Journal Of
Social, Humanities And
Administrative Sciences
(JOSHAS JOURNAL)

Vol: 8 Issue: 53
Year: 2022 JUNE
Pp: 789-795

Arrival
02 May 2022
Published
30 June 2022

Article ID
62878
Article Serial Number
7

DOI NUMBER
<http://dx.doi.org/10.29228/JOSHAS.62878>

How to Cite This Article
Aydın, D., & Uulu, N. D.
(2022). "Kırgızistan-Türkiye
Manas Üniversitesi
Öğrencilerinin Kişilerarası
İletişim Yetkinliğinin Bazı
Değişkenler Açısından
İncelenmesi", Journal Of
Social, Humanities and
Administrative Sciences,
8(53):789-795

International Journal Of
Social, Humanities And
Administrative Sciences is
licensed under a Creative
Commons Attribution-
NonCommercial 4.0
International License.
This journal is an open
access, peer-reviewed
international journal.

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Öğrencilerinin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Examination Of Interpersonal Communication Competence Of Kyrgyz-Turkish Manas
University Students In Terms Of Some Variables

Davut AYDIN Nursultan DANIAR UULU

Doç. Dr. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Kırşehir, Türkiye
Yüksek Lisans Öğrencisi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri ABD., Kırşehir, Türkiye

ÖZET

Kırgızistan- Türkiye Manas üniversitesi lisans öğrencilerinin kişilerarası iletişim yetkinlik düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmada nicel araştırma tekniklerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubun 2021-2022 eğitim döneminde okumakta olan 4 fakülteden 198'i kız ve 106'sı erkek olmak üzere, toplam 304 üniversite lisans öğrencisi oluşturmıştır. Araştırma verileri Kişisel bilgi formu (Araştırmacılar tarafından oluşturulmuş), Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri (KİYE) ile elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, üniversite öğrencilerinin kişilerarası iletişim yetkinlik düzeyleri cinsiyet, aile ekonomik durumu değişkenlerine göre incelendiğinde farkın anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Okuduğu fakülte ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre bakıldığında farkın anlamlı olduğu saptanmıştır. Bir diğer sonuç kişilerarası iletişim yetkinlik düzeylerinin katılımcıların kaldığı yer ve büyüdüğü yer değişkenleri arasında aynı şekilde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Ölçekten alınan puanlara bakıldığında ise 1.sınıfta okuyan erkek öğrencilerinin diğer sınıfta okuyan erkek ve kız öğrencilerine göre, fen fakültesi öğrencilerinin diğer fakülte öğrencilerine göre kişilerarası iletişim yetkinliği daha düşük olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde ailesi ile birlikte kalanların ve şehirli öğrencilerin diğer kıyaslanan gruplara nazaran kişilerarası iletişim yetkinlik düzeyleri daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, kişilerarası iletişim yetkinliği ile yaş ve sınıf değişkenleri arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı ilişkinin olduğu, aile ekonomik durumu değişkeni ile anlamlı ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Kişilerarası İletişim, İletişim Yetkinliği, Üniversite Öğrencileri

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the interpersonal communication competence levels of the undergraduate students of Kyrgyz-Turkish Manas University in terms of different variables. Relational survey model, one of the quantitative research techniques, was used in the research. The sample of the study consisted of a total of 304 university students, including 198 girls and 106 boys. Research data were collected with Personal Information Form, Interpersonal Communication Competence Inventory (CII). As a result of the research, it was found that the interpersonal communication competence levels of university students did not differ significantly according to the variables of gender and family economic status; It was seen that there was a statistically significant difference according to the variables of the faculty he studied, the grade level, the place where he lived and the place where he grew up. Considering the scores obtained from the scale, it was determined that male students, first year students, those studying at the faculty of science, those staying with their families and students from the city had lower interpersonal communication competence levels compared to the other compared groups. As a result of the correlation analysis, it was concluded that there was a moderately positive and significant relationship between interpersonal communication competence and the variables of age and class, but there was no significant relationship with the variable of family economic status.

Keywords: Communication, Interpersonal Communication, Communication Competence, University Students

1. GİRİŞ

Kişilerarası iletişim yetkinliği konusu özellikle son yıllarda önem kazanmıştır. Pochebut (2013) literatürde yer alan bilgilerden ziyade bu kavramın tanımına yönelik üç yaklaşımı belirlemiştir. İlk yaklaşımda, iletişimsel yeterlilik, belirli bir bilgi sistemi olarak kabul edilir. Zhuravlev ve ark., (2008) göre bu, bireyin çeşitli kişilerarası iletişim durumlarında yeterince gezinmesini, insanları objektif şekilde değerlendirmesini, karşındakilerin davranışlarını tahmin etmesini, onlarla gerekli ilişkileri geliştirmesini ve onları başarıyla etkilemesini sağlayan bilgi miktarı ve gerekli becerilerin oluşum seviyesidir (Zhuravlev v.b., 2008). Almeida (2004)'ya göre de, güdülenmiş, kabiliyetli ve bilgili olmak kişilerarası etkileşim yetkinliği adına en temel gereksinimler arasında gösterilmektedir.

İkinci yaklaşım, bireyin iletişim sürecinde yeteneklerinin oluşumuna odaklanır (Pochebut, 2013). T.A. Terekhova ve L.L. Mikhailova, yetkinliği, sosyal ve profesyonel alanda başarılı bir faaliyet için kişinin potansiyelini (bilgi, beceri, deneyim, kişisel nitelikler) gerçekleştirme konusunda pratik bir arzu ve yetenek olarak tanımlamaktadırlar (Nesterov, 2009). Fresko vd. (2013) göre ise iletişim yetkinliği, çevredeki bireylerin bakış açısını anlayabilme, onlarla birlikte çalışırken ahlaki yargılarını kullanma ve onların ihtiyaçlarına, duygularına ve inançlarına saygı gösterme

yeteneklerini ve onun yanında bireyin kendini tanımasını, empati kurmasını ve çok yönlü bakış açısını ifade etmektedir. İletişim sürecinde kabiliyetlilik durumu, bilginin nasıl harekete dönüştürüleceği ile ilişkilendirilmektedir. Bu özelliğin geliştirilebilmesi için birey, kendi aktivitelerinin uygunluğunu doğrulayabilen diğer kişilerden faydalı ve işe vuruk geri bildirimlere gereksinim duymaktadır (Miller ve de Winstanley, 2002).

Üçüncü yaklaşımda, kişilerarası iletişim yetkinliği, bir kişinin belirli bir işi etkin bir şekilde yerine getirmeye hazır olması olarak anlaşılır (Pochebut, 2013). Bu bağlamda, Erözkan (2013) bireyin bir iş konusundaki yetkinlik seviyesinin yüksek olmasının bireylerin kendilerine ve yeteneklerine güveni de arttıracaklarını, bu durumun ise bireyin herhangi bir görevi yerine getirme potansiyelini ve o işi başarmaya yönelik inancını da arttıracaklarını savunmaktadır. Bireyin yetkinlik seviyesi yükseldikçe işe güdülenmesi ve motivasyonu da o ölçüde artacaktır ve iş performansını pozitif yönde etkileyecektir. Kişinin istediği etki ve neticeleri yaratabileceğine olan inancı, hayat ve eylemleri adına bireyi diğer bireylere kıyasla daha aktif hale getirecektir (Çelikkaleli ve Çapri, 2008).

1.1. Araştırmanın amacı

Araştırmanın amacı, Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi lisans öğrencilerinin kişilerarası iletişim yetkinlik düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Bu temel amaç çerçevesinde, aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği:
  - A. Cinsiyete,
  - B. Yaşına,
  - C. Okuduğu fakülteye,
  - D. Sınıf düzeyine,
  - E. Aile ekonomik durumuna,
  - F. Kaldığı yere,
  - G. Büyüdüğü yer değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinlikleri ile bazı demografik değişkenler (yaş, sınıf düzeyi, aile ekonomik durumu) arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada, nicel araştırma yöntemleri içerisinde ilişki tarama modeli kullanılarak durum saptaması yapılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte veya hala devam eden bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımları olarak tanımlanırken ilişki tarama modelleri, iki ya da daha çok değişken arasında birlikte değişimin varlığını ya da derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleri olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2014). Bunun yanı sıra, araştırmaya konu olan birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Ayrıca bu model, bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcı görüşlerinin belirlendiği modeldir (Büyüköztürk, 2010).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde eğitim görmekte olan 304 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubu demografik bilgilerle ilgili bulgular tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Tanımlayıcı Bulgular

	Grup	N	Yüzde %	TOPLAM	
				N	Yüzde %
Cinsiyet	Kız	198	65,1	304	100
	Erkek	106	34,9		
Yaş	17-19 yaş	129	42,4	304	100
	20-23 yaş	124	40,8		
	24-26 yaş	51	16,8		
Okuduğu Fakülte	Fen fakültesi	77	25,3	304	100
	İletişim fakültesi	75	24,7		
	Edebiyat fakültesi	81	26,6		
	İktisat fakültesi	71	23,4		
Sınıf	1.sınıf	74	24,3	304	100
	2.sınıf	70	23,0		
	3.sınıf	95	31,3		

Aile ekonomik durumu	4.sınıf	65	21,4	304	100
	Düşük	38	12,5		
	Orta	201	66,1		
	Yüksek	65	21,4		
Kaldığı yer	Öğrenci yurdu	69	22,7	304	100
	Arkadaşlarıyla kiralık evde	98	32,2		
	Akrabalarının evinde	43	14,1		
	Ailele beraber	94	30,9		
Büyüdüğü yer	Köy	141	46,4	304	100
	Kasaba	68	22,4		
	Şehir	95	31,3		

Tablo 1 'e göre, araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin %65,1'i (n=198) kız ve %34,9'u (n=106) erkektir. Yaş değişkenine göre, katılımcıların %42,4'ü (n=129) 17-19 yaş aralığında, %40,8'i (n=124) 20-23 yaş aralığında, %16,8'i (n=51) 24-26 yaş aralığındadır. Okuduğu fakülte değişkenine göre bakıldığında, katılımcıların %25,3'ü (n=77) Fen fakültesi, %24,7'si (n=75) İletişim fakültesi, %26,6'sı (n=81) Edebiyat fakültesi ve %23,4'ü (n=71) İktisat fakültesi öğrencileridir. Katılımcıların sınıf düzeyine bakıldığında, katılımcıların %24,3'ü (n=74) 1.sınıf, %23'ü (n=70) 2.sınıf, %31,3'ü (n=95) 3.sınıf ve %21,4'ü (n=65) 4.sınıf düzeyindedir. Aile ekonomik değişkenine göre, katılımcıların %12,5'i (n=38) düşük gelirli, %66,1'i (n=201) orta düzey ve %21,4'ü (n=65) yüksek gelirli ailelerden gelmektedirler. Kaldığı yer değişkenine bakıldığında, katılımcıların %22,7'si (n=69) öğrenci yurdunda, %32,2'si (n=98) arkadaşlarıyla kiralık evde, %14,1'i (n=43) akrabalarının evinde ve %30,9'u da (n=94) ailesiyle beraber kalmaktadır. Büyüdüğü yer değişkenine göre bakıldığında zaman, %46,4'ü (n=141) köyde, %22,4'ü (n=68) kasabada ve %31,1'i (n=95) şehirde büyüdüklerini belirtmişlerdir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan, demografik faktörleri kapsayan Kişisel Bilgi Formu, Çıkrıkçı ve Çinpolat (2021) tarafından Türkçe'ye çevirilmiş ve uyarlama çalışmaları yapılmış Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri (KİYE) aracılığı ile toplanmıştır.

✓ *Kişisel Bilgi Formu*

Araştırmacılar tarafından oluşturulmuş ve katılımcıların demografik bilgilerini (yaş, cinsiyet, okuduğu fakülte, sınıf düzeyi, aile ekonomik durumu, kaldığı yer, büyüdüğü yer) öğrenmeye yönelik sorular içermektedir.

✓ *Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri (KİYE)*

Kişilerarası iletişim yetkinliği envanteri Huang ve Lin (2018) tarafından geliştirilip, Türkçe'ye Çıkrıkçı ve Çinpolat (2021) tarafından çevirilmiş ve uyarlama çalışmaları yapılmış. Ölçek 15 maddeli beş dereceli Likert tipi değerlendirmeye sahip bir ölçme aracıdır (Ek 1). Ölçme aracından elde edilebilecek puanlar 15 ile 75 arasında değişmektedir. Ölçme aracından alınan puanın yüksek olması yüksek düzeyde kişilerarası iletişim yetkinliğini göstermektedir. KİYE'nin orijinal formunun güvenilir olduğu Huang ve Lin (2018) tarafından rapor edilmiştir (Cronbach'a Alpha = .84). Çıkrıkçı ve Çinpolat'ın (2021) Türkçe'ye uyarlama çalışmasından elde edilen bulgular da KİYE'nin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir ($\alpha = .78$; $\omega = .80$).

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde eğitim-öğretim dili resmi olarak Türkçe olduğu ve dolayısıyla üniversite öğrencilerinin de Türkçe biliyor olmaları esas alınarak, verilerin toplanması için Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri'nin (KİYE) Türkçe orijinal formu kullanılmıştır. İlk olarak kişisel bilgi formunun ve ölçeğin elektronik şekli Google Form üzerinde oluşturulmuştur. Hazırlanmış form internet aracılığı ile hedef kitleye gönderilip uygulanmıştır. Ölçeklerin ilk sayfalarında soruları nasıl cevaplandıracaklarına dair bilgiler bulunmasına özen gösterilmiştir.

2.5. Verilerin Çözülmesi

Verilerin analizinde SPSS Statistics 23 uygulaması kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım analizleri için Skewness ve Kurtosis testleri uygulanmıştır Skewness ve Kurtosis testi için -1,5 ile +1,5 değerler arası referans alınmıştır. Test sonucunda, araştırmada kullanılan ölçekte normal dağılım ölçütleri karşılandığı görülmüştür. Bu çerçevede, bağımlı değişkenler arası ilişkisel analizler için Pearson Çarpım Moment Korelasyon Testi ve demografik değişkenlere yönelik analizler için ise Bağımsız Örneklem için t-testi ve ANOVA testi uygulanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin veri toplamaya dayalı olarak elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular ve yorumlarına yer verilmiştir.

3.1. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversite Öğrencilerinin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre Farklılaşma Durumlarına İlişkin Bulgular

Tablo 2. Öğrencilerin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
	Kız	198	52.11	10.75	.76		
	Erkek	106	50.98	9.36	.90	.91	.36

$p \geq 0,05$

Tablo 2’de öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliğinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığına bağımsız örneklem t-testi ile bakılmıştır. Test sonucunda kız ve erkekler arasında farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($t=0,91$; $p \geq 0,05$). Ölçekten alınan puanların aritmetik ortalama değerlerine bakıldığında, kız ve erkeklerin öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği gayet iyi düzeyde olduğu ve kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha iletişim yetkinliğine sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 3. Öğrencilerin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	F	p	Levene	Fark
	17-19 yaş	129	49.62	10.83	5.49	.005	.39	17-19 yaş ile 20-23 yaş;
	20-23 yaş	124	52.66	10.20				17-19 yaş ile 24-26 yaş
	24-26 yaş	51	54.70	7.90				

$p \leq 0,05$

Tablo 3’te öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliğinin yaş değişkenine göre farklılaşma durumuna bakılmıştır. Grup farklılıklarının belirlenmesi için yapılan Anova testi sonucunda gruplar arasında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($F=5,49$; $p \leq 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için post-hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Bunun nedeni Levene testi ($p \geq 0,05$) sonucunda verilerin homojen dağıldığının görülmesidir. Test sonucunda 17-19 yaş arasında olanlar ile 20-23 yaş arasında olanlar arasında ve 17-19 yaş arasında olanlar ile 24-26 yaş arasında olanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Ölçekten alınan puanların ortalama değerlerine bakıldığında, yaş arttıkça kişiler arası iletişim yetkinliğinin de arttığı görülmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Okuduğu Fakülte Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	F	p	Levene	Fark
	Fen fakültesi	77	50.16	10.02	13.99	.00	.00	Edebiyat ile Fen;
	İletişim fakültesi	75	50.94	10.88				Edebiyat ile İletişim;
	Edebiyat fakültesi	81	57.38	6.16				Edebiyat ile İktisat
	İktisat fakültesi	71	47.76	11.15				

$p \leq 0,05$

Tablo 4’te de görüldüğü gibi, öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliğinin okuduğu fakülte değişkenine göre farklılaşma durumuna bakılmıştır. Grup farklılıklarının belirlenmesi için yapılan ANOVA testi sonucunda gruplar arasında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($F=13,999$; $p \leq 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için post-hoc testlerinden Games- Howell testi kullanılmıştır. Bunun nedeni Levene testi ($p \leq 0,05$) sonucunda verilerin homojen dağılmadığının görülmesidir. Test sonucunda Edebiyat fakültesi öğrencileri ve Fen fakültesi öğrencileri arasında, Edebiyat fakültesi öğrencileri ve İletişim fakültesi öğrencileri arasında ve Edebiyat fakültesi öğrencileri ile İktisat fakültesi öğrencileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Böylece, Edebiyat fakültesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin diğer fakülte öğrencilerine göre kişilerarası iletişim yetkinliği daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Öğrencilerin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	F	p	Levene	Fark
	1.sınıf	74	49.74	10.04	13.95	.00	.00	1.sınıf-3.sınıf;
	2.sınıf	70	46.42	12.51				1.sınıf-4.sınıf.
	3.sınıf	95	54.72	7.88				2.sınıf-3.sınıf;
	4.sınıf	65	55.27	8.04				2.sınıf- 4.sınıf.

$p \leq 0,05$

Tablo 5’de öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliğinin sınıf değişkenine göre farklılaşma durumuna bakılmıştır. Grup farklılıklarının belirlenmesi için yapılan ANOVA testi sonucunda gruplar arasında farkın istatistiksel olarak

anlamli olduğu görülmüştür ($F=13,95; p \leq 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için post-hoc testlerinden Games- Howell testi kullanılmıştır. Bunun nedeni Levene testi ($p \leq 0,05$) sonucunda verilerin homojen dağılmadığının görülmesidir. Test sonucunda 1.sınıf öğrencileri ile 3 ve 4 sınıf öğrencileri arasında, 2.sınıf öğrencileri ile 3 ve 4 sınıf öğrencileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Böylece, sınıf düzeyi arttıkça kişilerarası iletişim yetkinliğinin arttığı da söylenebilir.

Tablo 6. Öğrencilerin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Ailenin Ekonomik Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	F	p
Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği	Yüksek	65	49.26	10.98	2.39	.093
	Orta	201	52.43	10.50		
	Düşük	38	52.13	6.93		

$p \geq 0,05$

Tablo 6'da öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliğinin ailenin ekonomik durumu değişkenine göre farklılaşma durumuna bakılmıştır. Grup farklılıklarının belirlenmesi için yapılan Anova testi sonucunda gruplar arasında farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($F=2,39; p \geq 0,05$).

Tablo 7. Öğrencilerin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Kaldığı Yer Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	F	p	Levene	Fark
Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği	Öğrenci Yurdu	69	53.62	8.78	4.87	.003	.037	Öğrenci yurdu-Kiralık ev; Öğrenci yurdu-Aile ile beraber. Akraba evi-Kiralık evde; Akraba evi- Aile ile beraber.
	Arkadaşlarımla Kiralık Evde	98	51.21	9.9				
	Ailemle Beraber	94	49.14	11.40				
	Akrabalarımın Evinde	43	55.44	9.20				

$p \leq 0,05$

Tablo 7'de de görüldüğü gibi, öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliğinin kaldığı yer değişkenine göre farklılaşma durumuna bakılmıştır. Grup farklılıklarının belirlenmesi için yapılan ANOVA testi sonucunda gruplar arasında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($F=4,87; p \leq 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için post-hoc testlerinden Games- Howell testi kullanılmıştır. Bunun nedeni Levene testi ($p \leq 0,05$) sonucunda verilerin homojen dağılmadığının görülmesidir. Test sonucunda öğrenci yurdunda kalan öğrenciler ile arkadaşlarıyla kiralık evde kalanlar ve ailesiyle beraber kalan öğrenciler arasında, akrabalarının evinde kalan öğrenciler ile arkadaşlarıyla kiralık evde kalanlar ve ailesiyle beraber kalanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Bu duruma bakılırsa, öğrenci yurdunda kalan öğrenciler ile akrabalarının evinde kalan öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 8. Öğrencilerin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Nerde Büyüdüğü Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	F	p	Levene	Fark
Öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliği	Şehir	95	49.49	11.41	4.55	.01	.03	Köy-Kasaba; Köy-Şehir.
	Kasaba	68	51.13	8.81				
	Köy	141	53.50	9.88				

$p \leq 0,05$

Tablo 8'de de görüldüğü gibi, öğrencilerin kişilerarası iletişim yetkinliğinin nerde büyüdüğü değişkenine göre farklılaşma durumuna bakılmıştır. Grup farklılıklarının belirlenmesi için yapılan ANOVA testi sonucunda gruplar arasında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($F=4,55; p \leq 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için post-hoc testlerinden Games- Howell testi kullanılmıştır. Bunun nedeni Levene testi ($p \leq 0,05$) sonucunda verilerin homojen dağılmadığının görülmesidir. Test sonucunda köyde büyüyen öğrenciler kasaba ve şehirde büyüyen öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Bu duruma bakılırsa, köyde büyüyen öğrenciler şehir ve kasabada büyüyen öğrencilere göre daha yüksek düzeyde kişilerarası iletişim yetkinliğine sahip olduğu söylenebilir.

3.5. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversite Öğrencilerinin Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Bazı Demografik Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular

Tablo 9. Yaş, Sınıf, Aile Ekonomik Durumu Değişkenleri İle Kişilerarası İletişim Yetkinliği Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

Değişken	Yaş	Sınıf	Aile Ekonomik Durum
Kişilerarası İletişim Yetkinliği	.186**	.265**	.098

*: $p < 0,05$ **: $p < 0,01$; N=304

Tablo 9 incelendiğinde, yaş ($r=0,186; p \leq 0,01$) ve sınıf ($r=0,265; p \leq 0,01$) ile kişilerarası iletişim yetkinliği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif bir ilişkinin bulunduğu görülmüştür. Ayrıca, aile ekonomik durumu

($r=0,098$; $p\geq 0,05$) ile kişilerarası iletişim yetkinliği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışma Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerinin kişilerarası iletişim yetkinlik düzeylerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi amacı ile yapılmıştır.

Araştırma sonucunda, üniversite öğrencilerinin kişilerarası iletişim yetkinlik düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farkın anlamlı olmadığı görülmektedir. Bu sonuç daha önce gerçekleştirilen araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Örneğin, kişilerarası iletişim yetkinliği ve cinsiyet ile ilgili yapılan araştırmalarda sonuçların birbirinden farklı olduğu, ancak kuramsal temele dayandırıldığında erkeklerin ilişki başlatma ve gücünü ortaya koyma becerilerinin, kadınların ise duygusal destek ve kendini açma mekanizmalarının daha iyi işlediği belirtilmiştir. Böylece, iki cinsin de iletişim yetkinliklerinin genel anlamda aynı olduğu söylenebilir. (Buhrmester vd., 1988).

Kişilerarası yetkinlik düzeyinin yaş değişkenine göre farkın anlamlı olduğu görülmektedir. Puanlar, 24-26 yaş grubundaki öğrencilerin iletişim yetkinlik düzeyleri küçük yaştakilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Buna göre, iki değişken arasında anlamlı ilişkinin olduğu söylenebilir. Bu veriyle örtüşen birçok araştırma söz konusudur. Örneğin, Koç, Terzi ve Gül (2015) çalışmasında yaş ile iletişim becerileri arasında ilişki bulunamamıştır.

Araştırma sonuçları öğrencilerin kişilerarası yetkinlik düzeylerinin aile ekonomik durumu değişkenine göre farkın anlamlı olmadığı görülmüştür. Ayrıca, iletişim yetkinliği ile okuduğu fakülte, sınıf düzeyi, kaldığı yer ve büyüdüğü yer değişkenlerine göre istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu görülmüştür. Ölçekten alınan puanlara bakıldığında, erkek öğrencilerin, 1. sınıf öğrencilerinin, fen fakültesinde okuyanların, ailesi ile birlikte kalanların ve şehirli öğrencilerin diğer kıyaslanan gruplara nazaran kişilerarası iletişim yetkinlik düzeyleri daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu ilişkilere ilişkin konularda yapılan çalışmalara rastlanmamıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde, üniversitelerin Rehberlik ve Psikolojik Danışma Merkezleri bünyesinde çalışan uzmanların, üniversite öğrencilerinin kişilerarası iletişim yetkinliklerinin yükseltilmesine yönelik çeşitli gelişimsel ve önleyici çalışmalar, faaliyetler düzenlemeleri önem arz etmektedir. Bununla birlikte, gelecekte yapılacak çalışmalar için, örneklem grubunun çeşitli özelliklerini de dikkate alarak, farklı üniversitelerde öğrenimlerine devam eden örneklem gruplarıyla benzer çalışmaların yürütülmesi ve karşılaştırmalar yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Almeida, E. P. (2004). A Discourse Analysis of Student Perceptions of Their Communication Competence. *Communication Education*, 53(4), 357-364.
- Buhrmester, D., Furman, W., Wittenberg, W.T. ve Reis, H.T. (1988). Five domains of interpersonal competence in peer relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55 (6), 991-1008.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelikkaleli, Ö. ve Çapri, B. (2008), Genel Yetkinlik İnancı Ölçeği'nin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 93-104.
- Çıkrıkçı, Ö. ve Çinpolat, E. (2021). Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri'nin (KİYE) Türkçeye Uyarlanması. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED) 2021, Cilt 7, Sayı 2, Sayfa 757-775*
- Erözkan, A. (2013), İletişim Becerileri ve Kişilerarası Problem Çözme Becerilerinin Sosyal Yetkinliğe Etkisi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(2), 731-745.
- Fresko, B., Reich, L. R., Sjöo, T. E. ve Lönroth, C. S. (2013), Developing Narratives as A Pedagogical Approach to Fostering Professional Interpersonal Competences, *Studies in Educational Evaluation*, 39, 232-239.
- Huang, Y. C., ve Lin, S. H. (2018). An inventory for assessing interpersonal communication competence of college students. *British Journal of Guidance & Counselling*, 46(4), 385-401.
- Karasar, N. (2014) *Bilimsel Araştırma Yöntemi, Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Beşinci Basım. 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık. Ankara.
- Koç, B., Terzi, Y., & Gül, A. (2015). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri İle Kişiler Arası Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(1), 369-390.

- Miller, J. B., and de Winstanley, P. A. (2002). The role of interpersonal competence in memory for conversation. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(1), 78-89.
- Pochebut, L.G (2013). Intercultural Communicative Competence As A Manifestation Of Human Relationships. *Психологический Журнал*, 2013, том 34, № 4, с. 5–15 (Rusça)
- Zhuravlev, A., Sosnin, V., Krasnikov, M. (2008). *Social Psychology*. М.: Форум–Инфра-М., 2008. (Rusça)
- Nesterov, V. (2009). Communicative Competence As A Factor Of Teacher's Professional Competence. *Акмеология* №1, 19-26 (Rusça)
- Chankova, E., Sorokin, O. (2021). Communicative competence of Russians. *Научный результат. Социология и управление*. 7 (2), 10-25. DOI: 10.18413/2408-9338-2021-7-2-0-2 (Rusça)
- robem behavior. *Journal of Experimental Child Psychology*. 2011;109(4):412-29.